

Štajerc izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročna velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt let razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročino z ozirom na visokost poštine. Naročino je platiti naprej. Posamezne štev. seprodajo po 6 v.

Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodoši in se sprejemajo zastonji, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 32.

V Ptiju v nedeljo dne 8. avgusta 1909.

X. letnik.

Na pomoč! Na pomoč!

Dne 24. t. m. uničila je velikanska toča in svilta gorice, njive, polja, hiše in poslopja tisoč naših sotrpinov. Kmetje so obupani, žene kačajo, otroci so lačni. Od kje davek plačati? Od kje naj pride pomoč? Treba je, da na baramo denar za vboge žrtve te grozne nesreče. Zato prosimo vse prijatelje in znance, vse djenalce in naročnike, sploh vsakega, kdor ima iskrico ljubezni do bližnjega, kdor hoče vsaj najmanjšim doneskom revezem pomagati, — naj nam pošljemo malo podporo. Uredništvo „Stajerca“ bode zbiralo te podpore, jih bavilo v našem listu in izročilo najpotrebejšim po toči prizadetim. Vsakdo naj podeli vsaj malenkost, naj si bode še tako majhno svotico denarja in jo nam v božjem imenu pošlje!

Pomagajte hitro!

Brevčina je grozovita in večna usoda. Vam bodo povrnila, kar storite za te reveže.

Meščani! Pomagajte, kajti kmetu se bodo godi!

Kmetje v neprizadetih krajih, dajte vsak ar krajcarjev in nabrala se bode svotica, s katero se bode mnogim pomagalo!

Vsi, vsemi morajo pomagati!

Vsi doneski naj se pošljajo uredništvu „Stajerca“.

Vsakdo naj da vsaj malo svotico! Vsak ar krajcar je dobro došel in bode z imenom darovalca izkazan!

Pomagajte!

Uredništvo „Stajerca“.

*

I. Izkaz daril:

Župan Jos. Ornig, Ptuj 100—kron; — Jos. Radej, Rajhenburg 2—K; — Alois Luschar, Lienz (Tirolsko) 5—K; — Franc Arsenchek, Smarje p. Jelšah 1—K; — Ana Reibenschuh, Smarje p. Jelšah 2—K; — Paul Lindenwirth, St. Filip (Koroško) K 6—; — Filip Streicher, Dosenwinkel p. Reifnigu 4—K; — Franc Dolinar, Megojnice p. Griže 4—K; — L. F. Slawitsch p. Heller, Ptuj 5—K; — Brata Slawitsch Ptuj 5—K; — dr. E. Sadnik, Ptuj 5—K; — Schramke, Ptuj 5—K; — Molitor, Ptuj 5—K; — Behrbalk, Ptuj 10—K; — Schulfink, Ptuj 5—K (sam od toče prizadet); — Luttenberger, Ptuj, 10—K; — Kaj. Marko, Ptuj 5—K; — F. Hickl, Ptuj 3—K; — Maister, Ptuj, 2—K; — Muchitsch, Ptuj 5—K; — Šonig, Ptuj 2—K; — Slavetič, Ptuj 2—K; — Max Wegschaider, Ptuj 5—K. — Skupaj dolej 203—kron. Srčna hvala!

(Prihodnjie naprej.)

Sramota!

Kolikokrat smo izpregvorili besedo, da so prvaške stranke skozinsko farizejskega značaja. Kričati je lahko, objubovati zna tudi kmalu človek, ki je na drugih troške toliko in toliko let po šolskih klopetih hlače trgal... Ali delati, za ljudstvo kaj gospodarsko koristnega storiti, to ni tako lahko! Prvaki si seveda zaradi dela za ljudstvo niso nikdar pustili sivih lasti. Odkar eksistirajo te prvaške stranke, niso imele nikdar zmisla za gospodarsko delo. Ali so prvaki za delavca kaj storili? Ne, ne! Namesto boljšega zaslužka dali so prvaki delavcu par nadrodnjakarskih fraz; in kadar so slovenski delavci zahtevali košček kruha, takrat so se prvaki tudi s hudičem združili, da bi to stremljenje zatrli. Ali so prvaki morda kaj za obrtnike storili? Naj nam le pride kdo in naj nam pove le en slučaj pomoči! Prvaki so obrtnike bojkotirali, ako ni trobil v rog njih politikujočih farjev in advokatov, — nikdar pa niso niti mezinca galili, da bi revščini obrtništva odpomogli. In za kmeta? Ali so prvaki kaj za kmeta storili? To vprašanje je res predzrno. Kmetu so dali prvaki dvoježične pečete, ničvredne šole s politično hujskajočimi učitelji in pa falotsko sestavljena konzumna društva... To je politika prvakov in to politiko smo tekom let s polno pravico imenovali slabu in sramotno.

Seveda, dokler smo mi sami rekli, da je ta prvaška politika ničvredna, toliko časa je ta klavarna gospoda v svojih lističih kričala, da smo „brezverci“ in „nemčurji“ in ljudstvo — duševno kakor gmotno osiromašeno — je tem psovkom verovalo... Prišel pa je mož, ki ni ne „brezverec“ in ne „nemčur“, ki stoji visoko nad vsakim dvomom in nad vsako kritiko. In ta mož je dejal isto kakor mi! Ta mož je avstrijski cesar in ta avstrijski cesar. Franc Jožef I. je javno povedal, da je v sva prvaška politika naravnost škandal in sramota... Kakor mi povedal je torej tudi avstrijski cesar prvakom v obraz, da njih brezvestna politika slovenskemu ljudstvu le škoduje.

To je dejal cesar pred par tedni. Vedel je pač že takrat, da bode njegova vlada državni zbor razpustila, ako bi prvaški ožlindrani gospodi ne ostavili farizejsko-brezvestno svojo obstrukcijo. In res, par dni pozneje je bila državna zbornica razpuščena. S tem je bil a ljudstvu odvzeta edina pravica, ki jo ima za plačilo svojih dakov.

Posledice so se kmalu, žalibog na grozoviti način pokazale. Suša z vsemi svojimi škodami in toča, ta prava šiba božja, dohitela sta naše kraje. Kakor bojno polje izgledajo kraji, kjer je divjala toča... In ljudstvo je zaradi prvakov brez postavodajnega zastopa, — ljudstvo je brez pravice, ker so prvaki iz razlogov svoje politike te pravico oropali... Velikanska odgovornost zadene torej te prvaške poslanice, ki so sedli na limanice tistega dr. Šušterščaka, kateri ima po sodnijskem izreku od „žlindre umazane roke“: oni so odgovorni za lakoto in bedo našega ljudstva...

Seveda, k sreču si prvaki tega ne bodejo

vzeli. To se vidi že zdaj, ko se naravnost norečujejo iz posestnikov, katerim je toča vso lastnino pokončala. V svojih listih imajo za vse mogoče neumnosti dovolj prostora. Za vsak straniščni napis objavljajo dolge članke. Ali za ljudstvo, kateremu je vzela toča zadnjo upanje, nimajo niti besedice tolažbe. Za kakšnega pijanega narodnjakarja bi napravili prvaški poslanci v državni zbornici kar revolucijo in punt, — za tisočero kmetskih družin, ki stojijo tu lačne in brez strehe, pa nimajo niti toliko časa, da bi šli njih škodo pogledati.

Ali ni to škandal? Ali ni to sramota? Oj, naš cesar je imel s svojo ojstro besedo prav, on je govoril resnic... In to resnico bode tudi ljudstvo, vbogo, izmognano in zaničevano ljudstvo kmalu izpozna...

Politični pregled.

Politični položaj je doslej nespremenjen. Državni poslanci pasijo večinoma doma lenober, ker se je ožlindrani prvaški gospodi zljudilo, razbiti državni zbor. Vladi sami to itak ne škoduje. Kajti zbornica ji je dovolila državni proračun in kadar ima vlada denar, takrat je zadovoljna s „svojimi“ narodi. Ljudstvo seveda ne more biti s tem zadovoljno, da samo plačuje, medtem ko nima nikakoršnih pravic. In posebno ljudstvo v naših planinskih deželah, zlasti na Stajerskem in Koroškem, ne more biti s tem zadovoljno. Kajti to ljudstvo je v pretežni večini kmetsko. In za kmeta je to leto grozovito slabo. Suša, mrčesje in toča so spravili kmetsko ljudstvo na rob propada. In ako se kmetu slabo godi, potem ne gre nikomur dobro, kajti resnichen je star nemški pregorov: „Hat der Bauer Geld, hat es die ganze Welt“. To ljudstvo bi potrebovalo zdaj od vlade, od države pomoči, kajti drugače bode šlo posestvo za posestvom rakovo pot, bode prišel kmet za kmetom na boben, bodo z vsakim dnevom hujša beda postala. V tem ravno tiči vso zločinstvo ožlindrane prvaške politike. **Prvaški poslanci so krivi, da vlada ničesar za kmeta ne storijo**, kajti ti poslanci so razbili državno zbornico. Vsa beda, vsa revščina naših kmetov pada na te prvaške poslance... In zdaj romajo ti siti, debeluharski slovenski poslanci okoli in prirejajo shode in brusijo jezike, češ kako veliki prijatelji ljudstva da so in kako bodejo ostali trdni, dokler ne priborijo slovenskemu narodu vse pravice... Res, naravnost norečujejo se ti ljudje iz bede in iz lakote zanemarjenega tega ljudstva. Za pravice slovenskega naroda se jim pač nikdar ni šlo; — pač pa za lastne predpravice, za lastni žep, za ministerske frake! In mi se le čudimo, da to revno, izstradano ljudstvo tako mirno vso norijo prvaške gonje prenaša! Ali prepričani smo, da bode prišel plični dan...

Češki veleizdajalci. Kakor smo že poročali, vršila se je v Pragi velika razprava proti celi vrsti čeških radikalnih veleizdajalcev. Razprava je končala s tem, da jih je bilo več na dolgomesečno ječo obsojenih. Dokazala se jim je propaganda proti vojaštvu in veleizdajništvo. To so

"prijatelji" naših prvakov . . . 4. t. m. pa se je v Pragi oobsodilo voditelja izgredov v decembru, Rekaka, na 6 mesecev težke ječe.

Prijateljska Italija. Poroča se, da namerava italijanska vlada obmejne trdnjave proti Avstriji povečati in nova pota skozi alpe za transport artiljerije napraviti. V ta namen zahteva vlada večje svote, o katerih se bode na tajni seji državne zbornice v Rimu razpravljalno.

Nemiri v Lisabonu. Pri seji državne zbornice v Lisabonu so se pojavili hudi nemiri. Vojaki so morali galerijo izprazniti. Ljudstvo je kričalo: Živela svoboda! Pričakuje se hudi demonstracij in celo ustaje.

Krvava Rusija. Od 14. junija do 14. julija, torej tekom 1 meseca, se je oobsodilo na Ruskem 171 oseb na smrt; 25 se jih je tudi že obesilo. Tekom tega leta se je že oobsodilo 721 oseb na smrt. In krvavi car-batjuška romi po svetu . . .

Revolucija na Spanskem je torej v splošnem premagana. Tekom te velikanske ustaje, ki se je porodila iz ljudskega nasprotja proti vojni v Afriki, bilo je 3.000 oseb ubitih. Le v trdnjavi Montjuich se je 250 oseb obesilo. Ta prelita kri pač ne bode otrdila španski tron. Ceprav premagani, bodejo ustaši vendar naprej delali. Revolucija se obrača v prvi vrsti proti klerikalcem, ki so deželo zistematično oropali in izsesali. Ljudstvu so vse prostosti in pravice vzeli, dokler ni počila potrpežljivost. In potem so ljudstvo postrelili . . . Spanija je jasni dokaz, kako daleč pride država, katera je izročena klerikalni vlad.

Razmere na Srbskem. Najvišje sodišče na Srbskem se je izjavilo proti kralju! List "Zvono" bil je namreč zaradi nekega članka proti kraljevi družini prepovedan. Pritožil se je na najvišje sodišče, katero ga je tudi oprostilo. V sodbi je to sodišče reklo: "Kralj se ni dovolj brigal za vzgojo in obnašanje bodočega vladarja (Jurja). Zato je dolžnost njegovih podanikov, da ga na to opazarjajo. Kralj ali prestolonaslednik, katerega postopanje budi v ljudstvu le sovraštvo in ki ne vžive ljubezen ljudstva, zamore deželi le škodovanata" . . . Najvišje sodišče na Srbskem je torej izjavilo, da je revolverski kralj Peter le v škodo Srbiji . . .

Ne trpinčite živine!

Imejte usmiljenje z živino v tej strašni vročini; dajte jim v pravem času vodo itd.! Rayno tako ne pozabite na druge živali, n. p. pse, kateri so privezani, na perutnino, katera se posilja po zeleznicu! Pomisliti je treba: ako človek ne more prenašati vročine, da tudi živali hudo dene. S takim dobrim ravnjanjem se dela lepi izgled!

Dopisi.

Iz Vičanec pri Veliki Nedelji. Žalostna vest se razglaša po spodnjem Štajerskem o grozni nesreči, ki jo je povzročila toča dne 24. julija tega leta. Dragi čitatelji, torej si tudi jaz dovolim Vam nekoliko opisati in naznam, kako je zadela in uničila v občini Vičanci in kako je divjala po mojem posestvu. Pred sedemnajstimi leti sem kupil malo zanemarjeno posestvo v tej občini, katero sem od leta do leta povečal. Bilo je zapuščeno, skoraj popolnoma neproduktivno in večinoma obraščeno z nepotrebni grmovjem, katerega sem izkopal, zavozil jame in prepadine, ga storil rodovitnega, olepsal in uredil z lastnimi rokami po moderni principiji. Posadil sem kakih 400 komadov žlahtnih jabolčnih dreves na stalno mesto. Pred širimi in tremi leti sem posadil ednajst tisoč pet sto jabolčnih divjakov I. razreda na 50 cm. globoko zreguljeno njivo in ta drevesa so dandanes pocepljena z dobrimi plemenimi, ter bi bila prihodnje leto pripavna za prodajo. Uredil sem dva brežna travnika ki sem dva 50 cm globoko zrigolal, zagnojil in obsegjal z dobro travno mešanicu. Res veselilo me je to mojo 17. letno hudo in teško delo, ker je bilo lepo in krasno za pogledat. Ali žalibog, sedaj pa je podobno puščavi. Travnika sta pomlajena z zemljo, ki mi jo je vzel

na tudi zreguljeni njivi. Otava je bila čez koleno visoka. Sedaj je z blatom pomazana in tako poškodovana, da bom mogel iz nova posejeti travno seme, ki je pa precej draga. Drevje, katero je bilo v najboljši dobi za roditi, je rasčesano, veje odbite in skorja odlupana. Drevesnica je polomjena in razmesarjena, katera je bila res ponos in kinč mojega posestva. Deteljo in vse poljske pridelke (razun žita in krompirja) je zabilo v zemljo ta grozna toča roglata, debela ko kurja jajca in ki je padala v hudi vetrovni buji pol ure na zemljo. Med tem časom ni bilo mogoče obstati v hiši, ker je skozi okna letela toča s tako silo, da bi mi otroke ubila. Žena in otroci so bili prestrašeni in skoraj brez zavesti. Mogel sem jih zapreti v temno vežo (priklet, Vorhaus), ki so jokali in kričali da me je bilo groza. V kotu, ki se vežata hišno stanje in hlevi, sem imel voz, na katerem je bil trihektolitrski sod, je naletelo toča skupaj, da se je videl le komaj gornji del soda iz toče. Ta grozna škoda in nesreča ki jo je naredila toča v tem nepozabljivem dnevu in kako da izgleda en del občine Vičanci, to ni za povedat, ne da se popisati, pogledat se mora. Ljudje, ki prihajajo iz večih krajev, jočejo čez nas in našo živilo, ki tuli na paši. Seno smo pokrnili vsled dolgotrajajoče suše, otava pa je popolnoma kaput. Mishle dragi bralci, kaj hočemo sedaj? sami ne bodemo imeli živeža, kaj pa bo z ubogom živilo? Ako je prodamo, potem so v kratkem času prodana tudi naše posestva. Zaslužiti ne moremo ničesar, ker moremo doma skrbeti in delati. Ako stavim pred sebe prihodnost, mi je res za obupati. Vsi sedemnajstletni trudi, morem reči grozno hudi trudi, kajti veliko in neštevilnih britkih ur sem imel, da sem upal na srečne dneve v starosti, je pa pogrenila ta nesreča v globočino. Kdor ima trohico usmiljenja in kdor čuti žalost s onesrečenci, naj stegne svojo dobrotnijo roko. H koncu še omenim, da najstarejše osebe ne pomnijo temu enakega slučaja. V soboto popoldan, to je sedmi dan po tem nesrečnem dnevu, smo našli še na večih krajih obilno točo v občini Vičanci. Franc Skerlec.

Pod Plačom. Moj prijatelj Belec mi je tako špansko prigodbo pravil, da bi bilo škoda, če bi tudi drugi ljudje tega ne izvedeli. Zato pa le široko odprite uhe in oči! — Bilo je vročega dne, ko so oča cekmeštar od nekod peljali svojega gospoda fajmoštra. Razun njihovih žegnanih kosti sta še veliko glažov gladkega vina naložila. Po poti sveta moža tudi nista mogla mimo hiš, pri katerih prst božji vunta moli in tako se je zgodilo, da je pasažir iz voza na cesto padel, konj pa nima zadi oči in je zato le voznika naprej vlekel. Še le črez nekaj časa je oča cekmeštar videl, da je sedež poleg njega prazen in obrnil se je iskat vinskega brata. To je le majhen špas, ki se letos večkrat zgodi. Največi špas je imela potem v nedeljo cela fara. Ta izgubljeni fajmošter je na kanceljnu sebe in cekmeštra tako pucal, da se je kadilo. Kregal se je nad pijanci, da bi bila ljudem srca v hlače ali v janke padla, če bi ne bili že vedeli, da samega sebe in pa svojega kimavca pugla. Nazadnje je še za grešne pijače en očenaš zmobil. Tu se je pa budo našmiral. Zdaj namreč tirja veliko ljudi, da jim mora plačati očenaš, katerega so v cerkvi za njega molili, ker tudi on za farane zastonj ne moli. Če pa ne bode hotel odpreti kase in našteti zeksjarje, si bodejo farani pri berji tisti očenaš zaračunalni. — Pa ljudje božji, ne smete misliti, da se je to zgodilo v Svičini ali v kaki sosednji fari. Kdo tako brezverski misli, mora plačati 200 krom našemu ljubemu dušnemu pastirju, da bo molil 1000 očenašov za tistega klerikalnega falota, ki se je pred dobrim pol letom napisil naše dobre kapljice, a potem iz črne hudobije po farovskih listih tako nesramno lagal čez pošte in mirne Svičinčane, da bi bilo še najgršega cigana sram.

Iz Slovenskih goric. Slavno uredništvo "Štajerica" v Ptiju! Znano je, da nam je lansko leto uničila suša vse pridelke. Marsikateri posestnik je vsled tega zabredel v dolgove, iz katerih se pri današnjih razmerah ne more rešiti, v obči zaostal je za več let v gospodarskem oziru nazaj. In dasiravno se je delila podpora, vendar s tem nič pomagano ubogemu kmettu. In zakaj ne? Delila se je podpora, a kako! Pribinskano! Delila se je krivično, tako da je do-

bilo mnogo tistih posestnikov podporo, ki je potrebovali in bi si lahko z lastnimi sredstvi zboljšali svoje stanje, dočim so mnogi drugi, ki so bili podpore res nujno potrebeni, izostali in niso dobili ničesar. In posledica temu krivičnemu postopanju pri delitvi je bila kletev med bednimi trpini. In letos je še slabše z razmerami ubogem kmetu. Razven suše, ki vam je uničila vse trdine kakor tudi druge poljske pridelke n. p. žito, pšenico itd. je prišla še nenadoma strasta toča, ki je uničila vse vinograde v obči, uničila je vse, kar je dajalo ubogemu kmetu uparen na boljšo prihodnjost. In kolikor ni na travniku uničila suša, to so ugonobile kobilice, tako, da ovate ne bo ubogi kmet imel niti toliko, da bi preredil par telet in seno je že tudi večidel spagal živini. Tako zahtevamo mi, prizadeti kmeti, bodisi po suši ali po toči, da se nam odpisavek vsaj za dve leti, nadalje prosimo, da se tudi od dolgov blagovoli odpisati obresti za teta, ker če nima kmet nič za prodati, tudi ne more plačati. In v slučaju da se bodo delila kakde podpore vsled toče, bi bilo želeči, da se delijo pravično, ne pa pristransko. V ta namesto naj bi se izgotovil za vsakega posestnika "zadnjam", namreč koliko meri posestvo, kolikor ima posamezen posestnik dolga i. t. d. Če se bo to storilo, potem se bo zamogla tudi podpora deliti pravično, tako da se ne bo mogel nikdo pritoževati. Spoštovanjem Wisenjak.

Ptuj. (Prvaška hvaležnost.) Franc Vidovič, sin poštenih staršev v Poberžah, je služil 3 leta kot učenec v trgovini bratov Slavitsch v Ptiju. Pri temu gospodu se je že marsikateri učenec izčudil in ima danes svoj pošten kruh. Ta mladiček poln nehvaležnosti, pa ni poznal besed svojega gospoda, da mora človek ubogati kot učenec in tudi kot pomočnik in konec je bil, da ga je trgovec izbacil iz službe. Na to poln je poda se ta fant k zdravniku dr. Stuhetu in zahteva zdravniško spričevalo ter hajd na sodnijo, tam zatoži svojega dobrotnika — in ta se ima zagovarjati, prvič zaradi razčlenjenja časti in drugič zaradi lahke telesne poškodbe. Obravnavata se je vršila dvakrat in sodnja je g. Slavitsch da obeh točk oprostila: "učenec pa jo je z dolgim nosom popihal. To damo na znanje, da ljudstvo sprevidi, kako nehvaležna je danes nekatera mladina. Tako postopanje ni v prid njegovi bodočnosti in žalostno je, da se tako spozabi človek, kateri je bil v dobrini, pošteši službil."

Novice.

Au au au au! Vroči so dnevi in solnce peče, da pač ni čuda, ako kakšemu prvaku možgane zmeša. Ta nesreča je zadela nekega slovensko-narodnega komika v Ptiju. Možicelj bi nam dragočicer sicer ne delal nobenih neprilik in boge, da bi se zanj ne brigali, ko bi ne bilo njegovo ravnjanje tako smešno. Naša sveta dolžnost je, da semetrtja svojim čitateljem tudi kaj veselega, smešnega in zabavnega povem. Zato moramo ta-le slučaj objaviti: V Ptiju imamo cesto, ki ji pravimo "Anastasius-Grün-Strasse". Cesta je namreč imenovana po velikemu pesniku in pisatelju grofu Auerspergu, kateri je nosil tudi pesniško ime "Anastasius Grün". Dobro! Ali prave prvaške možgane ne morejo zapaditi, da se ime osebe ne da preventi na drugi jezik. Pri prvakih mora biti vse "slovensko". To je omenjeni komi tudi razumel in zato je napisal zadnjič par pisem s sledečim naslovom: "Naj sprejme gosp. X. Y. v Ptiju, Anastasius-Grün-Strasse" . . . Au au au au! Besedo Grün je prvaški komi hitro na "zeleno" prestavil. Bog se usmilji tej duševni revščini! . . .

Iz Spodnje-Štajerskega.

Velikanska toča:

Besede in dejanja. Naši prvaki brez razlike strank dokazujojo pač z vsakim svojim činom, da so le frazerji in da jim ni nikdar za delo. Besedeli koš dobijo pri tej gospodi, — dejanja pa prokleto malo! To se vidi zdaj posebno dobro, zdaj ko je treba po toči v brezupnost pognamejšati ljudstvu pomagati. Nemci se za to stvar zelo zanimajo in so pričeli takoj z nabiranjem denarja v svrhu podpore. Tako, nabirajo denar "Nemški ljudski svet za sp. Štajer." (pod na-

stvom g. dr. Delpina v Ormožu), nadalje "Šajerčeva" stranka (pod načelstvom župana g. Marckhl itd. Takoj po nesreči se je prilelo nabiranje. Brez da bi izgubljali praznih bed, so nemški naprednjaki takoj v dejanju svojih obvez do nesrečnih sodeželanih pokazali, a pravki? Oni nimajo časa za tako delo! V slovenskih listih je bilo komaj omenjeno, da se ta nesreča zgodila. Ti listi nimajo prostora a dogodek, ki je pahnil tisočere kmetske družine v nesrečo. Za "obmejne Slovence" nabijo pravki, to se pravi: za prvaško gonjo v urodnostni boj. Ali za kmete, ki so postali v nini berači, za slovenske trpine, ki nimajo strehe, ne grizljiva kruha, za te nočjo pravki ubirati... Vbogo ljudstvo, ki veruje še takim zliperokom v prvaškem taboru!

Meško in Ozmc, kje sta? Pri zadnjih delnoboških volitvah sta bila za ptujsko-ormoški kraj kot poslanca kmet Meško iz Lahoneca in župan Ozmc iz sv. Lovrenca izvoljeni. Mi naprednjaki nismo bili posebno navdušeni za to volitev. Kaj o kmetu Mešku smo vedeli, da ima nikakoršnih posebnih duševnih zmogljnosti da bode v vsakem oziru le igrača v roki potkujoče duhovščine. In o Ozmcu, katerega je menoval neki klerikalni poslanec sam zaničljivo einen gewöhnlichen Landpfarrer, smo tudi takoj vedeli, da ne bode napravil zelje mastno.

No, pomagati ni bilo, Meško in Ozmc sta postala dejelna poslanca. V tistem hipu, ko sta sprejela svoj mandat iz rok čeprav nezavednih svojih volilcev, prevzela sta pa tudi dolžnost, varovati in zastopati interese svojih volilcev v vsaki obliki, ob vsaki priložnosti in ur ter na vse mogoče načine. Ali sta Meško in Ozmc to svoj obljubo doslej držala in izpolnjevala? Mislimo da ne, kajti od časa njune volitve pač še ničesar nismo slišali o teh dveh "vzornih ljudskih zastopnikih". Zdaj n. p. je pobila toča neusmiljeno vse pridelke cele vrste kmetskih občin v ptujskem in ormožkem okraju. Škoda je velikanska. Prebivalstvo je obupano. Vse je veliki vznemirjenosti in kriči po pomoči. Poslanec Ornig se je takoj drugi dan po nesreči pripeljal z okrajnim glavarjem v Ormož in si pregledal posledice nevihte. Istopako je prišel nemški poslanec Marckhl. Ti možji so napravili takoj potrebne korake, da se ljudstvu pomaga. Obrnili so se na vladu, napravili, da pride c. k. namestnik v prizadetem pokrajine in si ogleda škodo itd. . . Ali — Meško in Ozmc pa spita za pčelo. Deveta briga je vse to. Kmetu pomagati, kaj jima je to mar! Ona dva sta zdaj "dejelna poslanca" in neumni volilci naj si pomagajo sami, — klerikalna stranka bode na vsak način ljudem a la Ozmc in Meško pomagala, da si obdržijo svoj poslanški mandat . . . Kmetje, ali se vam zdaj tudi oči ne odprejo? Ali še vedno ne cutite, kako vas ti ljudje za nos vodijo, kako se vam klerikalni politikasti v najhujši vaši bedi le nagojo in vam zaničujejo?

Ozmc in Meško, kje sta? K tej zadevi se nam še poroča: Dotično soboto, na kateri se je vrnila toča, je praznoval fajmošter Ozmc v župnišču v Veliki nedelji god sv. Jakoba; zabaval se je prav dobro. V nedeljo popoldne je bil ta "dični" poslanec na nekem pogrebu v Središču, na ponedelk pa se je peljal v svoj vinograd v Kajžar. Isti ponedelk popoldne se je mož zabil v središčem farovžu, potem pa se je peljal domu v sv. Lovrenc. Poslanec Meško pa se je odpeljal v nedeljo na božji pot na Kranjsko. Potoči prizadeti krajevsi niso bedeni teh dveh poslancev ogledati. Popiranje v romanje jima je več nego ljudska beda.

Ptuj za poškodovane posestnike. Mestni zastopnik, podariti po toči prizadetim prebivalcem v Ormožu sveto 193 K 20 h. Čast darovalem!

Toča so imeli pretekel ponedelek tudi v Celju. K sreči ni naredila mnogo škode.

Darila. Bednim posestnikom, ki jih je zadnja toča tako hudo zadelo, darovali so še: graščak pl. Rebenburg 500 kron, pivovarna brati Reininghaus 500 kron, direkcija kopališča v Rogaski Slatini 191 kron.

Zopet toča! Iz Velike nedelje se nam z dne 2. t. m. piše: Pri nas je bila danes ob 1/4. uri zopet toča. Vrtila se je od Zavrča čez Veliko Nedeljo, Haindeln, Šerdin in se dalje naprej. Bila je debela kakor lešniki in vmes tudi kakor orehi. Škoda je seveda zopet velika. Kar je pravatoča pustila, to je vzela sedanja. V Šerdinski grabi se še danes od 24. p. m. padlo točo najde in to pri tej vročini (40—45% C.). Kaj ednakega se ne ve nikdo spominjati.

* * *

Adio Vavpotič! Naša pobožna želja se je torej le uresničila: cerkvena oblast je prestavila dosedanjega gvardijana v ptujskem minoritskem kloštru Vavpotiča iz Ptuja v sv. Trojice v Halozah. Dobro takoj! Vzroki tega premeščanja so znani in ni nam jih treba zopet odkrivati. Vavpotič je spadal med one politične pe-

telne klerikalne stranke, ki hočejo naravnost z glavo skozi zid predreti in katerim je v politikanju vsako sredstvo dobro. V njegovi politični strasti se je spozabil Vavpotič celo tako daleč, da je svojega lastnega škofa v nekem pismu nesramno opoval in mu zaklical "hanba" (doli). Poleg tega je bilo zasebno življenje Vavpotiča tako, da se na noben način ne more strinjati s tem, kar pričakuje človek po navadi od duhovnika. Znana je zlasti Vavpotičeva "afera" z testamentom pokojne gospoj Kunstek itd. Vse to je napotilo mestno občino ptujsko, da je pravila primerno pritožbo na škofijski ordinarijat in prosila za premeščanje Vavpotiča. Knezoško je tej želji ustregel in tako nas torej "oče" Vavpotič zapušča . . . Dobrega ne moremo nicensar za njim poročati. "Štajerca" je mož še pred kratkim tožil; ali blamiral se je popolnoma, kajti naš urednik je bil oproščen. Mi izražamo oh tem veselom slovesu edino željo, da bode Vavpotič v Halozah miren in da ne bode zopet politike uganjal. Ako bi se ta njegova bolezna zopet pojavila, potem zna biti prepričan, da se bodo zopet brezobzirno proti njemu borili. Ako bi pa postal pameten — star je zdaj že dovolj za to —, potem mu le mirne urice v leplih Halozah želimo. Adio!

Ali je to — duhovnik? Res žalostne so po stale razmere pri nas na spodnjem Štajerskem. Človeka naravnost srce boli, ko opazuje divjanje gotovih blagoslovijenih gospodov, katerih naloga bi morala biti, da razširjajo pravo vero in pravo ljubezen do bližnjega. Vsaka stvar mora imeti gotove meje. Niti pri najprostjem kočarju v hribih pa ne najdemo tako besnega in strupečnega sovraštva, kakor pri gotovih gospodih v črni suknnji. Potem pač ne bi bilo čudno, ako bi vera res pešala . . . Svojo trditev hočemo tudi dokazati. In sicer se tiče naš slučaj župnika Janeza Vogrin v sv. Barbari v Halozah. Imeli smo že opraviti s tem gospodom, ki ima tako rovtarske navade, tako ošabne lastnosti, da je res čudno, zakaj ni postal rečimo rabelj ali kaj ednakega. Ošaben in prevzeten je ta gospod do skrajnosti, ošaben na svoje premoženje, na svojo posestvo, ki ni od njega pridelano in ošaben na svojo duhovsko oblast. Pri temu je seveda ta Vogrin tudi zelo smešen in otročji. Ali k stvari! Pred kratkim se je šlo pri sv. barbari fari za neko volitev, pri kateri bi rad Vogrin vso komando v svojo roko dobil. Hotel je nameč svojim organistom bogve kako ustreči. Neki posestnik g. Janez Petis je uvidil krvico Vogrinovega počenjanja in je zato po svojem prepričanju za kmete in ne za Vogrina volil. G. Petis je bil in je poštenjak od pet do glave. Vogrin mu v tem oziru in sploh v nobenem ne more ničesar očitati. Ali tega čednega duhovnika je grozovito jezilo, da se mu kmet Petis v polsvetnih rečeh ni pokoril. Zato mu je pisal pismo, polno najgršega sovraštva in najnižjih psovk. Mi se res čudimo, da je katoliški duhovnik zmožen, tako pismo pisati. In treba je v večni spomin na nizko, podlo pismo objaviti. Pismo se dobesedno glasi:

Spoštovanemu g. Janezu Petis, Gormanu v Gorenjskem vrhu. Kakor Judež ste se dne 22. t. m. bližali meni pri šoli, se sladkali in zatrjavali, da boste z nami volili! Potem pa ste čisto drugače v dejanju pokazali. Sram Vas bodi do dna Vaše hnavske duše! Vi ste dobro vedeli, za kaj se gre pri Sv. Barbari, za stanovanje organista. Sedaj se bode stavila pri nas mežnarija in Vi, ker niste za mene glasovali, da bi jaz kot načelnik napravil red, ste odgovorni pred svojimi soobčani, ki bodo tudi morali prispevati k novi stavbi! Škandal! Sramota za takega človeka, ki se vsiljuje v osprejde ter dela sicer dobrí občini sramoto. Vedite, da bom jaz ob prilikipri sv. Barbari na prižnici faranom celo zadevo razložil, da bodo znali, kdo je kriv velikim plačilam. Ako naši dobrí ljudje to zvijo — in zvedeli bodo — potem mislim, da se ne boste upali več pri Sv. Barbari pokazati; takih ljudij iz tuje fare tudi ne potrebujemo. Marš, proč z njimi! Glejte, da ne bova skupaj prišla, sicer Vas zdelam, kakor psička na cesti! Zapomnite si dobro, kar ste dne 22. | 7. storili. To pismo pa si shranite do smrtne posjetje, morda Vas bode radi Vaše nemožatosti

in hinavščine pekla kedaj vest, ko bo morda kateri izmed naših organistov moral umreti radi vlažnega, nezdravega stanovanja v šolski „kleti“, kar pa bodelo. Vi imeli na vesti! Sv. Barbara v Halozah, dne 22. | 7. 1909. Jan. Vogrin, župnik in veleposestnik.

To pismo je skozinsko nepostavno in ravnotako nekrščansko. V pismu je toliko nesramnih psov, da bi bil Vogrin gotovo z aprt, ko bi te psovke drugače ponovil in ko bi ga bil pošteni kmet Petis tožil. O tej zadevi se bode sicer še govorilo. Ali pismo je tudi od začetka do konca popolnoma nekrščansko! Iz pisma ne čutimo drugačega nego najgrščev sovraštvo. Takega sovraštva je po našem mnenju le brezverski nekrščanski človek zmožen. Pa še več: v pismu grozi Vogrin kmetu Petisu, da ga bode na prižnici opsovali, da bode torej hišo božjo v zasebne politične namene zlorabljali, da bode torej iz prižnice grdo sovraštvo širil. In to naj bi bil Kristovi namestnik? Sovraštvo nezavednih klerikalcev, ki ne znajo misliti, bi Vogrin rad na Petisa obrnil; morda bi mu bilo ljubo, da bi na ta način nabujskani črni kmetje Petisa napadli in ubili, kajti drugačega namena ne bi moglo imeti tako nesramno hujškanje. Ali Vogrin gre še dalje. V tem pismu pravi celo: „Glejet, da ne bova skupaj prišla, sicer Vas zdelam kakor psička na cesti.“ Katoliški duhovnik Vogrin grozi torej, da bode tega kmeta na cesti napadel in pobil. To je nevarno pretrening, ki se v zmislu postave kaznuje z več mesecno ječo. Lepo je to za katoliškega duhovnika, kaj? Ali bodejo duhovniki res že zašli med ubijalce? Potem ne bi bilo čudno, da — vera pesa. Mi smo o temu pismu slučajno izvedeli. Ali to garantiramo, da se Vogrin grozivo moti, ako misli, da bode na ta način kmete prestrašili. In mi bodo vse storili, da se ta „župnik in veleposestnik“ prisili in poznati in izpolnjevati krščanske dolžnosti.

Ljutomerski „Sokoli“ so napravili preteklo nedeljo veselico, to pa seveda le s pomočjo oseb iz Varasdina. Kajti domaćini za te tiče ne marajo. Sicer se pa pri celi smešni komediji ni nobene nesreče zgodilo.

Ljutomerski okrajni zastop ima, kakor znano, prvaško večino. Seveda izrabljajo prvaki to svojo večino na vse mogoče načine. Tako so na zadnjem občnem zboru nalašč dve točki iz zapisnika izpustili, kateri sta dovolj važni. Napredni člani okrajnega zastopa se tega seveda niso pustili dopasti in so zato raje zbor razpustili. Tako delajo prvaki tam, kjer so v večini. Ako pa kje niso v večini, potem kričijo takoj o zatiranju, ako jim kdo resnico pove. Ti ljudje pač nimajo in nočejo imeti nobenega zmisla za gospodarsko delo.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejni, sejni z dvema zvezdicama (**) pač nomenito letne in živinske sejme.

Dne 7. avgusta na Ptiju; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 9. avgusta pri Mariji-Svetini*, okr. Celje; na Spodnji Poljskavi*, okr. Slovenija Bistrica. Dne 10. avgusta v Ormožu (svinjski sejem); pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju**, okr. Ptuj; v Radgovi**; v Brežicah**; v Slovenjem Gradcu**; v Lučah**, okr. Arvež; v Lonču**; v Ljutomeru*; v Rogatcu (sejem z veliko živino); v Podčetrtnu**, okr. Kozje. Dne 11. avgusta v Imenem (sejem s ščetinarji); v Mariboru. Dne 12. avgusta pri Sv. Juriju**, okr. Sv. Lenart v Slovenskih goricah; na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 13. avgusta v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 14. avgusta na Ptujski (Črni) gori**, okr. Ptuj; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 15. avgusta pri Sv. Trojici, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; v Arvežu (sejem z drobnico). Dne 16. avgusta v Kostrivnic*; okr. Celje; v Mozirju**, okr. Gornjigrad; v Lembahu*, okr. Maribor; pri Sv. Lovrencu nad Mariborom*; na Gornji Poljskavi*, okr. Slovenija Bistrica; pri Sv. Vidu pri Ptiju**; v Sevnici**; v Čermiču**, okr. Rogatec; v Vuzenici**, okr. Maribor. Dne 17. avgusta na Jarenimi*, okr. Maribor; v Ormožu (svinjski sejem); v kapelah**, okr. Brežice; v Smarju pri Jelšah**; v Radgoni*; na Ptiju (sejem s konji,

govodom in ščetinarji); v Mostu ob Muri*; v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje. Dne 19. avgusta v Peklu*, okr. Slovenija Bistrica; na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem) v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 20. avgusta pri Sv. Jurju ob Pesnici**, okr. Maribor; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 21. avgusta v Rottenbergu, okr. Kozje. Dne 24. avgusta v Cmureku**; v Velenju**, okr. Šoštanj; v Arvežu**; v Rogatcu**; v Laškem**; pri Sv. Križu**, okr. Gornja Radgona; v Slovenija Bistrici**; v Ormožu (svinjski sejem); v Središču**, okr. Ormož.

Iz Šoštanja se nam poroča: Pretekli torek vršila se je pri okrajinji sodniji v Šoštanju razprodaja h konkurzni masi Vošnjakovi spadajoče usnjarske tovarne itd. Skupno maso nakupila je Šoštanjska posojilnica za 150.000 K. Usnjarska tovarna bila je na 100.000 K cenjena. Od razprodaje izključena je bila neka gozdna parcela in neka hiša v vrednosti 4000 K.

Kako je bil Korošec izvoljen? Seveda vedel s sleparji! To dokazuje tudi slediči slučaj: Dne 7. maja prisel je ob prilikl deželnoborskih volitev klerikalni posestnik Matija Rojs iz Desternika k posestniku Arnušu in zahteval tega volilno glasovnico. Arnuš ni bil doma in zato je Rojs glasovnico od njegove žene zahteval. Ta mu je glasovnico tudi dala in Rojs je takoj, brez da bi koga kaj vprašal, dr. Korošca napisal. Vsled tega Arnuš sploh k volitvi ni šel. Rojs pa je bil obtožen po § 8 postave za varstvo volitev. Bil je obsojen na 50 K globe odnosno 5 dni zapora; poleg tega je izgubil za 6 let vso volilno pravico... Pri temu je pa le vprašanje, kdo je pravi krivec? Na lastno roko ni izvršil Rojs to volilno sleparijo, temveč mu je to gotovo kakšni duhovni gospod nasvetoval. Pri temu gospodu se naj Rojs zdaj tudi zahvali. Vprašanje je pa tudi, v koliko neznanih slučajih je Rojs in z njim stotero drugih klerikalnih prigajajoč isto sleparijo storil. Tako je kaplan Korošec pač lahko ponosen na svojo izvolitev. Bil je izvoljen — kakor to zaslubi.

Napredni poslanec Marckhl je pač vedno na svojem mestu, kadar se gre za zastopanje interesov naše kmetije. Marckhl je sicer mestni poslanec. Ali v slučaju bede ga to ne moti, da porabi vse moči za trpečo prebivalstvo. Z ozirom na slabo žetev krme v slovenjebistriškem okraju predložil je poslanec Marckhl državni zbornici še pred zaključenjem zbornice predlog za podporo. V tem predlogu opozarja poslanec zlasti nato, da naj se revnejšim kmetom po najnižjih cenah mrvo in slamo izroči; boljšim kmetom pa se jo naj tudi po primerni ceni preksrbi. Tako bi bilo mogoče, da si kmetje svojo živino ohranijo. Hvala g. poslancu za njegov trud! Kaj pa je Pišek v tem oziru storil? Ničesar!

Ustrejen. V Wildonu je ustrelil delavec Andrej Posenjak od zadev svojega tovariša Jozana Sajko v hrbot in ga težko ranil. Vzrok je bilo staro sovraštvo.

Boj v vodi. V celjski okolici se je klatil zaradi tativne že večkrat kaznovani hlapec Rudolf Ferintz iz Šmarja pri Jelšah. Sumilo se ga je, da je ukral dva vozova v vrednosti 140 K in ju prodal za 14 K. Vsled tega sta ga zasledovala dva orožnika. Našla sta ga pri kopanju v vodi. Tat ni hotel na suho priti. Zato je skočil stražmojster Rižma v vodo in ga pripeljal po hudem boju na suho. Oddali so ga sodniji.

Utonil je v Savinji pri Severu šolar Franc Golec. Kopal se je s tovariši, ki so pa zbežali, ko so videli nesrečo. Dva dni pozneje šele so našli mrljica.

Z revolverjem strejal je v Ptiju neki Emerschitz. Zadel je v okno vile g. Schwabeja. Storilca so naznani sodniji.

Smodnišnica v zrak zletela. V Spielfeldu je zletela v zrak fabrika smodnika A. Schahammerja. 20 letni delavec Jos. Oswald je bil daleč vržen in je mrtve obležal. Mrljic je bil popolnoma sežgan. Škoda je velika.

Zopet uboj. Nezmerno pijančevanje zahtevalo je zopet žrtev. Preteklo nedeljo so popivali fantje Alojz Golob, Johan Arnuš, Franc Kovačič in Johan Šmid v „bušenšanku“ g. Šernge na Kicbergu. Zvečer, ko so imeli že vsi dosti v glavi, so se sprli in končno stepli. V pretepu je zvel Franc Kovačič motiko in je z njo Alojza Golob

tako grozovito po glavi udaril, da je ta tak ves krvav na tla padel in v par minutah um. Tudi Johan Arnuš je bil težko ranjen. Duhovnik učitelji, tu je vaše polje, delujejo proti tej grozoviti posurovelosti.

V Dravo skočil je iz mosta v Mariboru letni krojač Johan Ferenc in je utonil. Bil je malo pijan in se prepiral. V razburjenju je vršil samomor.

V službi ponesrečil je čuvaj Alojz Repp v Mariboru. Padel je čez zid in si zlomil noge.

Vlom. V Križevcih pri Ljutomeru so vlonji Ogri pri trgovcu Puconji in so mnogo blag pokradli.

Ponarejeni bankovci. 27. p. m. se je hotelo pri šparkasi v Arnfelsu izdati ponarejeni bankovec za 50 kron. Čuje se, da je še več takih bankovcev v prometu. Pazite, posebno na sejmid.

Utonil. Dne 26. julija so se kopali šolarji okoliške šole v Ormožu pod nadzorstvom učitelja Serajnika. Pri temu je utonil učenec 3. razreda Kirič.

Uboj. V celjski okolici so se sprli rudari Žohar, Molan in Leskošek. Nakrat je prijel Žohar Molana, ga trešil ob tla in mu dal z velikim kladivom več udarjev na glavo. Leskošek pa je prizadal Molanu še več težkih sunkov z nožem, tako da je nesrečen kmalu nato umrl.

Iz Koroškega.

Wernberg. Piše se nam: V našem društvu (Gau, kmetijska organizacija), ki obstoji iz 60 članov, so člani raznih narodnosti in političnega mišljanja in nikdar ni bilo opaziti druzega stremljenja, kakor skrb za kmetijstvo in napredek kmetskega stanu. Za 25. julija sklical je načelnik shod, na katerem bi se imele glasom pravil tudi volitve odbornikov izvršiti. Malo pred otvoritvijo prišlo je do 20 slovensko-klerikalnih nečlanov, deloma kmetov, kočarjev, malih obrtnikov in tudi takih, ki so pravzaprav hlapci; visti možkarji so nakrat društvu pristopili, da bi zamogli odbornike voliti. Stari člani, ki niso slutili to presenečenje, se niso udeležili volitve ali pa so oddali prazne glasovnice. In tako se je voditelju te stranke, fajmoštru iz Sternberga ter sedanjumu županu posrečilo, da sta primeta to nepolitično društvo v prvaško-klerikalnem taboru. Mnogo članov, ki so že pri ustanovitvi društva vstopili, izjavili so svoj izstop, ker nočejo v takem društvu delati in pomagati. Od starih članov oddalo je namreč le 6 svoje glasove za klerikalce; iz tega je to počenjanje pač označeno. Za načelnika so moža izvolili, ki je nemškega rodu in ki se je pred kratkim časom za radikalnega Nemca postavljal; nekateri, ki so javno izjavili, da se ne zavzemajo za to volitev, so pač v Celovcu poizvedovali in laživa pritožbe predlagali; s tem da niso k volitvi prišli, so ostali v milosti voditeljev. Tu se zopet vidi, kako take stranke delujejo in — naprednjaki naj bi spali? Ako bi starci člani polnoštivalno prišli, potem bi nas črnih ne prenagali. Društvo je skrbelo, da se je pridobil za učitelje in šolske vrte „subvencije“, pri taki priložnosti pa se ne vidi ne učitelje, ne takih kmetov, ki so s pomočjo društva že večkrat podpore dobili. Potolažimo se, da se bodejo pri volitvah po postaviti deželnega kulturnega sveta ljudem oči odprle. Potem bodejo posestniki pač izprevidli, da to društvo ni in ne sme biti nacionalno in politično taborišče, temveč le gospodarska organizacija, ki ne pozna nobenih narodnostnih in strankarskih razlik. Posestniki bodejo potem v tem zmislu volili. Prvaški klerikalci pa so z vsem tem počenjanjem le dokazali, da jim ni ničesar za gospodarsko delo, temveč le za politiko. Žalostno je le, da se pustijo kmetje od žeganj in nežeganj političarjev za nos voditi...

Žihpolje. Piše se nam: Ljubi „Štajerc“, prosimo te še za malo prostora, da ti zopet nazonimo par vrstic od našega skoraj svetega kraja na Žihpoljah. Stolpovi pri nas so že zgotovljeni in sicer prav lepo, da je veselje pogledat; ali gospod Michl tega ni mogel zabraniti, čeprav je nacenjal vse svoje moči z svojimi sobrti črnihelni, katere je on iz priznice nahajkal na sv. Veliko noč ter je potem napravil na vlado rekurz. Vse to mu je splaval po vodi in sicer že dvakrat, v bogi Michl, ali ne boš enkrat od jeze počil? Moraš imeti silno dobro nabite obroče. Radovedni smo, koliko se je teh

Električno cestno železnico bodejo zgradili v Celovcu. Občinski svet je dovolil zato 800.000 K denarja.

Zaprli so v Arnoldsteinu ogrskega železniškega delavca Franc Eisenhammer zaradi nečistosti, ki jo je uganjal z moškimi.

Po svetu.

Smola tatov. V neko berlinsko fabriko so vložili tatovi. Vzeli so 200 markov iz blagajne, medtem ko so 20.000 markov prezrli.

Grožnji samomor. Mlada žena kasirja kloburške graščine v Leutschau si je polila obleko s petrolejem in jo zažgala. Našli so jo kot zgorela mrlja.

400 oseb v morje padlo je v Muggia pri Trstu. K sreči se je vse rešilo.

Boj mrčesju!

Letos smo imeli grozovito veliko metuljev. Leti so zlegli jajčica, iz katerih se bodejo gojenice razvile. Preglejte drevje in sežgite na brano listje s temi jajčicami.

Čistite drevje!

Delati je treba, drugače bode vedno več mrčesja!

Telegrami.

Krečansko vprašanje.

Solonichi 4. avg. Turški vojni minister počkal je 50 batajlonov rezervistov pod orožje. Pričakovali je, da pride na Kreti do bojev z Grki.

* * *

Boji na Španskem.

Madrid 4. avg. Listi poročajo o bojih z ustaši v Barceloni, zlasti o požiganju cerkev in kloštrov. Vojaki so se dobro držali. Glasom počil bil je pri teh bojih 90 oseb ubitih, 200 pa ranjenih.

Barcelona 4. avg. Današnja noč je bila mirna. General Bonet je ujel 300 upornikov.

Mellila 4. avg. Kabili so napadli neki španski tabor in ubili več oficirjev ter vojakov.

Generalni štrajk v Švediji.

Stockholm 4. avg. Na Švedskem so proglašili delavec splošni štrajk. V Schonenujih štrajka 45.000, v Malmö 8000, v Göteborgu 10.000. V Stockholmu je tudi cestna železnica ustavljenja. V zadnjem času se je zelo veliko revolverjev nakupilo.

Kako prehraniti letos našo živino?

(Nadaljevanje in koniec).

Za žitom in zgodnjim krompirjem uspeva prav dobro tudi krmil pese, ker ostane po prvih zemljah rahlja, kar je za razvoj pese jako važno. Ko se je žito ali krompir spravilo z njive, naj se njiva takoj prejne in povleče z brano. Nato naj se vzame kreple sajenice (najboljše so take), katerih koren je debel kakor prst), skrajša naj se jim vecje liste in le nekoliko koren, ter posadi ob vrviči v vrste naravnih po 30 cm a vrsta od vrste naj bo 60 cm. Za zgodnje krmjenje naj se sadijo rudeči mamut, za pozno zimsko krmjenje pa rumena ekendorferca ali pa oberndorferca. Ako pa sajenju ne pada dež, naj se jih takoj zalije z vodo in če tudi za tem ne dežuje, zalije naj se jih vsaj še enkrat prav dobro. Ko so se sajenice prijele ali so pričele poganjati, zalije naj se jih 1 ali 2krat s straniščico ali z gnojnico, ter večkrat okopa in opleve. Okopava se lahko tudi s konjskim okopovalnikom.

Ako je zemlja bolj pusta, naj se njiva pognoji z umetnimi gnojili, ker ji sveč hlevski gnoj ne ugaja posebno in sicer raztrasi naj se pred oranjenjem na vsako njivo prostora 75 kg zvepleno-kislega amonijaka, 110 kg superfosfata in če manjka zemlji kalija 90 kg kalijevega sulfata.

Listje naj s pese prezgrodaj ne obira. Pobere naj se jo z njive še le pozno v jeseni in sicer o suhem vremenu, zemljo naj se na rahlem z nožem odstrani, listje s kapico vred odrezje, kakor pri repi in jo shranju nato v kakem suhem pa ne prebladm prostoru. Pesa se ohrani lahko do polovice aprila. Na eni njivi se pridelava lahko kakih 100–200 kvintalov pese in 15–25 kv. listja.

Za zimsko krmo se seje mesto pese lahko tudi repa, ki pa ni tako tečna kakor prva. Seje se jo na strnišča ali pa za krompirjem. Posebno dobro se obnese v peščeno glinasti zemlji in ugaja ji vsakteri gnoj; dobro ji prija tudi gnojnica. Ko je njiva izpraznjena, naj se takoj raztrasi hlevski gnoj in koj podorje. Mesto hlevskega gnoja se rablja tudi umetna gnojila, katera naj se podorje, in sicer se vzame na vsako njivo prostora 75 kg amonijum sulfata. Ko je njiva preoranja, povleče naj se z brano, seme poseje in povajlja potem z valjem. Potem ko nastavi repa 5–6 listov, naj se jo spive in zrejša tako, da bo druga od druge narazen po 30 cm ter zalije s straniščico ali pa z gnojnico, ako se ni rabilo omonijum sulfata. Za vsako njivo se potrebuje tako seje načez 2 kg semena. Repe imamo dve vrsti in sicer ploščato in podolgovato ali valjasto. Za krmo je slednja boljša, ker je slajša in okusnejša in se jo tudi laže reže. Na njivi prostora se pridelava 50–70 kvintalov repe in 12 do 20 kvintalov ščavljave.

Po repi moljejo krave obilno. Vsakemu govedu se jo da lahko po 15 kg na dan in zadoča, da se mu da poleg nje še 6–8 kg sena.

Avgušti ali septembra poseje se za spomladansko krmo laško deteljo ali inkarnatnico. Tej detelji ugaja posebno srednje zvezna, sicer pa tudi peščeno ilovnata in ilovnata zemlja. Najboljša je seveda prva, samo če ni prelahka in ni lega prevlačna. Seje se jo lahko na strnišča za krompirjem ali pa z činkvantinom.

Ako ni zemlja dovolj gnojna se vzame za vsako njivo prostora 35–75 kg žvep. kisl. kalija, 110 kg kostnega superfosfata in ako je kalija v zemlji dovolj, doseže se tudi lep uspeh, ako se vzame na vsako njivo prostora 75 kg superfosfata in 15 kg amonijum sulfata. Za njivo se potrebuje 5 in pol do 7 kg in pol očiščenega semena.

Ako se jo je posejalo zgodaj, da uže v jeseni dobro pašo, aprila meseca se jo pa kosi za zeleno krmo. Ce se hoče pridelati zgodnjo suho krmo, seje naj se zmes detelje in rizi, spomladi pokosi in posuši.

Da bo krme kolikor mogoče velika na razpolago, pobira naj se tudi muhviči, rastoči po turšici in činkvantinu, naj se snuka turšica ter ji vrhe poseka, ko ji listje več ne služi, in potem vse skupaj dobro na solnici posuši. Prečisti naj se tudi listje, ki se je odrezalo od pese in repe, razširi po gromovju ali pa spravi v kozolec, da se posušili.

Tudi sirčje naj se jeseni poreže tik zemlje, poveže v snope in spravi potem v srednje velike kope ali lonča, da se posuši. Pozimi naj se ga na kratko razsekata ter dene v kaku kad, poškropi s slano vodo in pusti, da se nekoliko skisa.

Vsi gospodar nadzoruje in vodi krmenje. Da se bo krme zametavalo, naj skrbi, da se razreže ne le suha, ampak tudi zelena klaja s slatmoreznico, ker drugače gre preveč v zguuo. Zeleni krmi naj se doda suha rezanica. Kadar primanjka zelene krme in je sena le še malo, naj se poklada tudi slamo. Zato naj se ne nastilja s slamo, ampak počne naj se žaganje, stružje ali oblejanje, gozdni nastilj ali pa že tegu ni, kupi naj se šoto. Taka strelja stane gotovo veliko manj nego slama. Ker potrebuje govedo kakih 10 kg klaje na dan, naj se meša med zeleno klajo tudi rezanico in slamo, da se drugo klajo prihrani. Rezanico naj se dan poprej vrže v kako kad, nekoliko posoli in polje ali poškropi z vrelo vodo ter pusti, da se nekoliko slame a vrh tega tudi kako močno krmilo, bodisi otrobe, zdrobiljeno zrnje, lanene ali sezamove tropine.

Ker imajo prej navedena krmila le malo apna v sebi, ali se mora pokladiati živini obenem tudi krajno apno, ker drugače se poloti živine kostolomnica.

Pomanjkujoča krma se da deloma nadomestiti s frodjem ali s posekanim zelenim in posušenim vejevjem. Za frodelj naj se obseka zelene drevesne veje z dreves meseca julija ali avgusta, in sicer čimprej temboljše, ker je zgodaj pobran frodelj tečnejši od pozno nabranega. Nabранe zelene veje naj se fia solnici dobro posuše in spravijo na suhem in poklada naj se jih govejti živini po malem. Ovcam in kozam se jih poklada lahko v večji mesi, govedo pa ne mara veliko te krme. Kdor nima nalazač za dobavo frodija vsajenih dreves po polju in senožetih, ta naj nabira frodelj v gozd. Gozdnim drevesem se smejo pa odsetati le spodnje veje in se na vejni prstan.

Dober frodelj se dobi od jesena, topole, lipe, javorja in gabra. Jesenjo frodelj da dobro in tečno krmo, katero žre rada vsa živila, lipov, topolov javorjev in gabrov frodelj je posebno dober za ovce. Ko primanjkuje spomladi krme, so tudi hrastove zelene veje zdatna pomoč.

Ne pozabite nesrečnih kmetov, katerim je toča vse vzela! Nabirajte podpore! Vsakdo naj podeli vsaj malo svotico za te revče!

Gospodarske.

Kako naj se hrani pomožna krmila? Pomožna krmila se mora hrani v zračnem in suhem prspotorju. Kakor hitro so ta krmila vlažna, se pokvarijo. Zato naj se jih nikar ne brani na vlažnem podu ali tlaku, pa tudi ne na podu nad kakim hlevom, ako nima hlev stropa. Ako se hrani pomožna krmila na vlažem, se pokvarijo ali celo splesne in taka krmila živili škodijo.

Ali naj se poklada brejim kravam oves? Allg. Molkerei Zeitung, ki izhaja v Stuttgartu, piše, da naj se poklada brejim kravam oves. Nekaj časa, preden se krava oteli, t. j. 14 dni ali 3 tedne proprej,

patronov zadnikrat v župnišču oglasilo prodaji gozda; mislimo, da le sami cerkljevci. Vbogi, vbogi Michl, si pa že koj pri nas, že celo tvoji petolizci so glubi, ne čujejo več, če ravno jim tako lepo na govoriti. Samoumevno je, če bi bil naš Michl (a pardon) Michl, pri polni pameti, storil rekel, da tega ne more storiti, da bi moral zoper olepšanje cerkve in stolpov, kar najbolj rabi in še zato ker ga ne stane še na. Radovedni smo, kaj bode zdaj naši storil, ker mu zopet rekurz na nekaj post stoji in sicer na ministerij. Ali bode naložnost zoper porabil, in se še enkrat vpravil, moč svojih črnih pristašev, da bi ubranil podnjakom gozd prodati? Ce se ne boji še atem blamaze. Pač zelo skrbljivi oče je ta, to se mora pa že reči, kaj ne da? Gozd in morda že rad prodal, ker vidi da je pretron vreden, pa najraje bi jih mislimo ohranil, ali pa da bi napravil za tiste pobožne, glice kak "teater"; mislimo da smo tam zadeli. Svetujemo ti, Michl, da bi bilo boljše bi ti dobil par dni enega delavca, da njen gozd malo označil, ker notri raste skoraj nerođovitnega gromova. Tisto pa ne, pa mislimo, da tudi nočes videti, kar to zalo nese; le včasih gre kak cerkveni ključi v gozd in ga osnaži, ali kako? napravi si se mu poljubi, steljo in poseka tudi tisto, da mu dopade. Kaj se bodemo več jezili, nai vredno, ker bodemo tako skoraj rešeni: bode skoraj prodan in potem pojde g. Michl od nas, kakor je že poprej rekel. Mislimo, bode ostal možbesed! Njegovi lastni podnik ne marajo silno za njega. Kadar pa zalači kakšnega naprednjaka mu pa kar jeza. Amen. Prihodnji več.

Vsevidni Žihpoljani.

Iz Svetne vasi se nam poroča: (Požar in grom). V pondelek, 2. t. m. proti 2. uri počne, ko je sonce grozno peklo, začuli so se tri klici: ogenj! Alarmni signali poklicani so delavci, ki so večinoma na polju delali, v vaseh. Kljub plamenu se je dvignil iz Monetove hiše, da v sredi naše vasi. V hipu stala je tudi druga hiša v plamenih. Požarna bramba je v takoj na lici mesta in je delala v smrtni umnosti z vsemi močmi; rešila je iz gorečih stopij ob grozoviti vročini, kar je bilo še začetki. Kaj bi zamoglo par curkov vode proti vasi, ki je divjal po lesenihi, s slamo in mrvo vilenjnih škednjih in šupah! Nakrat se je vili tudi veter, ki je ogenj grozovito zazviril. Neverjetno hitrostjo skakala so plamena od stopij do poslopja in so divjala že na raznih steklih, ko je prišla prva pomoč sosednih bramb. Združenimi močmi se je končno posrečilo, magati ogenj. 16 poslopij je pogorelo, ostali vasi se je rešilo. Na požarišču so dospele barne brambe iz St. Janža, Kaple n. D., Kostaura, Psinavasi, Bistrice, Borovlja, Podljubljana, Medborovlj in Sveč. Opomniti se mora, zadene mežnarja iz Kaplje veliko krije, da je požar tako razširil, kajti ostavil je zvodenje in s tem zmotil zunanje požarne brambe. Nika hvala gre došlim požarnikom, nadalje zemlji upravi za hitro izvršitev telefoničnih nalog. Pogoreli so sledeči posestniki: Wieser d. Mone, Krassnig p. d. Scheschel, Sablatnig d. Hremc, Kuresch p. d. Kremer, Fugger p. d. Lenz, Rulitz p. d. Michitz, Oblässer p. d. Lenz, Wrlich p. d. Wieser, Hafner p. d. Ogris, vitez sen., Wieser itd. Pri gašenju je bilo več barnih brambovcov ranjenih. Škode je za 1000 K. zavarovalnica pa znaša le 7.500 K. zato jih je izgubilo svojo lastnino in jih da brez upanja v bodočnost. Upajmo da se dobro dobrošreni ljude, ki bodo pomagali olajšati grozno bedo! — V tork 3. t. m. popoldne 2. uri ubila je strela konja ravno v mlini nekega posestnika Schlemitta p. d. Birmania to na polju pred vozom. Posestnik in neki tek, ki se je z njim peljal, sta ostala k sreči poškodovana.

Štrajk. V Celovcu so pričeli v tiskarni "Gutenberghaus" stavci štrajkat. Vzrok je, da je nekega tovariša iz službe odpustilo.

Ukradel je nekdo pri Plajbergu tovarnarju Gollu skoraj novi transmisijijski jermen v višnosti 100 K.

naj se kravi odtegne del raznih močnih krmil, ki jih dobiva. Kajti mnogostranske poskušnje pokazale, da krave, s katerimi se tako ravna, laže storijo, da ne zdole takoj zlahka na porodni mrzlici in da storijo zdrava teleta. Ako se je pokladoval toraj kramv olnjane tropine, moko iz tropin ali druga tečna krmila, odtegne naj se jimi toraj proti koncu brejosti polagoma četrtno ali celo polovico in še več teh in nadomesti jih z ovsem.

Dvojni ogljenčev-kisl način način je ne smel manjkati v nobeni kuhinji, kajti kakor je marsikomu znano, se stroče, koleraba, fižol itd. aka se noče zlepia skuhati, mnogo prej in dobi tudi boljši okus, aka se doda vodi, v kateri se kuhajo, nekoliko dvojno ogljenčega natrona. Če se hoče skuhati razno zelenjavno, dene se na pol litra vode za nočevost, za stročeje in zrnje pa na liter vode eno kavino žilčko te sode. Soda odvzame prekislemu sadju tudi kislino, zato pa se prihrani precej sladkorja, aka se mu doda sode, ko se ga kuba. S sodo se o vročem in soparnem vremenu tudi prepreči, da se mleko ne skira. V tamnam se raztopi nekoliko sode v majhni množini vode ter zlige in zavretu mleko in pusti, da mleko zopet zavre. Ako se žoltavo maslo v taki vodi, v kateri se nahaja ta soda, pregnete in spere, postane maslo zopet okusno. Zdravju pa soda ne škoduje.

Loterijske številke.

Gradec, dne 24. julija : 50, 22, 76, 53, 15.
Trst, dne 31. julija : 54, 7, 22, 19, 65.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošljamo odgovora.

Povedem birmu razposila svetozarna tvrdka ur Maksa Böhnel na Dunaju, IV., Margarethenstrasse št. 27/27 nov cenik birmskih ur, zlatnine in srebrnine po najnižjih fabriških cenah. Dobet glas in sedemdesetletni obstanek tvrdke jamčjo za izvrstno, reeleno postrežbo. Naši cenjeni čitatelji dobijo na naročilo taki cenik z nad 5000 podobama zastonj in franko. 273

Kučijaž

K 3 konji se sprejme pri graščinskem okskrbniku grada Neustein, P. Radna na Kranjskem. Več se tam izve. 454

V tovarni za vozove Pergler v Mariboru, Mühlgasse 44, se sprejme 457

kovaški učenec. Tudi se tam gotove stare kakovote vozove prodaja.

Delavci

pridejo do prepranja, da dobro živana perilo, hlače, oblike itd. najbolje pri Wessiuaku v Mariboru, Draugasse, kupijo.

Damske

bluze, šos, predpasniki itd. gotovi ali po meri, kupuje se kakor znano najbolje pri Wessiuaku v Mariboru, Draugasse. 459

Neoženjeni krojač
za trgovsko delo pri prostem stanovanju se takoj sprejme pri Josef Prešker, Rötschach pri Konjicah. 467

Pekovski učenec
se takoj sprejme pri gospoj, Ani Kepa v Cirkovicih; star naj bude od 15 let naprej. 469

Učenec

z dobro šolsko izobrazbo, zmožen nemščine in slovenščine, se sprejme pri g. Josef Winkler, trgovina z mešanim blagom v Slov. Gradcu. 463

1909. suhe jedilne gobel

Kupim vsak dan vsako mnogo gob ter tudi vse vrste zita, fižola, kokosi, jajca, sadje, zelenjava po najboljši dnevni ceni. Oskar Moses, Ptuj, Unter-Draugasse 6; filialka v Račnici stev. 21. 452

Zdrave delavce in delavke

tudi cele družine dobijo v tovarni užgalnega blaga v Marija Rastu pri Mariboru trajno in dobro delo ter tudi prostostanovanje. 359

Zanesljivi, trezni 483

žagar
s pomočnikom se isče za takojšnji nastop službe. Stanovanje prostlo plača po dogovoru. Franz Possek, Sv. Dub-Löe.

Na prodaj
je lepo srednje posestvo, ki je za vsako obrtinjo, se drži državne ceste, eno ure od Maribora, se proda po nizki ceni. Več pove Josef Lesnik, gostilničar pri Sv. Miklavžu, postopek Kötsh. 475

Lepo posestvo
s 3 hišami, 2 kleti, poleg je vinograd, pušquet in veliki vrt, pa dobra voda, eni četrti ure do cerkve in šole, štric pošte in kolodvorja; potem je še lepi prostor za puvati. Pruda Franz Jesovnik, Pöllschach.

Učenec, 476
zmožen nemškega in slovenščinskega jezika, iz boljše hiše in z dobro šolsko izobrazbo, se takoj sprejme pri g. Alois Preaz, trgovcu v Rogatcu.

Mizarski pomočnik in en učenec
se takoj sprejmeta pri mizarskemu mojstru Hugo Schellneru v Laskem trgu. 478

LEPO POSESTVO,
obstoječe iz ene njive eden gozd in pri hiši travnik. Hiša novo popravljena, obstoji iz treh sob, kuhinje, špeši, vrt, in klet, in pri hiši lepo sado nosno drevo; se iz proste roke proda, eno uro od Maribora in 10 minut od Zelezniških postaj Hoče; več se izvre pri gospodu Kreitnerju v Rogozici. 447

Učenka
z dobro šolsko izobrazbo, zmožna slovenskega in nemškega jezika, se pod dobrimi pogoji sprejme v trgovini z mešanim blagom Adolf Orel v Šoštanju. 462

Mizarski učenec
se takoj sprejme pri Aug. Bratschitsch v Celju, Hauptplatz št. 16. 466

ZAHVALA.

Podpisani se kot varuh maloletnih Regina, Johan in Otto Spiegel v Gornjem Porčiču c. k. vzajemni zavarovalnici v Gradcu (po domača gragka zavarovalnica) najiskrenje za točno izplačilo odškodnine vsled požara, zahvaljujem in je posebno to moja dolžnost, ker še letnega doneska nisem plačal. Lahko ta domači zavod, katerega zastopa gosp. Ferdinand Golob pri Sv. Trojici za tukaj iz lastnega prepričanja vsakomur najtopile preporočam.

Gornji Porčič, dne 25. junija 1909.

Anton Habjančič.

Kuharica

katera zna sama kuhati, pridna, delavnina in zvesta in priden **učenec** nemškega in slovenskega jezika zmožen, od poštenih starišev, z dobrimi šolkimi spričevali, najdetra dobro službo pri tvrdki brata Slawitsch, trgovca v Ptiju. 482

Hiša

15 minut od Celja, na jako lepi legi ob okrajni cesti se takoj proda. Hiša je pripravna za več namenov, ima studenc z dobroplito vodo ter malo lepo gospodarsko poslopje, veliki vrt in travnik in je vse zagradeno. Posestvo je v dobrem stanu. Natančneje informacije se izvije pri Anton Topolak, trgovcu, Celje. 481

Čudež industrije!

Vsled velikega sklepa oddajam po smerino nizki ceni samo 464

K 4-60

eno krasno, tanko ameriško zlato-duble švicarsko žepno uro, ki se ne razloži od pravega 14 karatnega zlata, s 36 urnimi antimagnetičnim anker-kolesjem, s sekundnim kazalcem 3 letno garancijo s fino pozlačeno verižico vred 1 kom. K 4.60 3 kom. K 12.90

Natanko ista v nikelnu ali gloria, srebrnu lepo gravirano pokrovje 1 kom. K 3.45 s posrebrjeno verižico 2 kom. K 6.50

Brez rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj! Posilja se po povzetju ali naprej-plaćilu svete. II. ceniki zastonj in franko.

E. Holzer, Krákova, Stradom 18/26.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptiju.

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure opoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „brausebad“ z rjuho K —60; postrežba K —10.

200 hektolitrov pristnega vina

imam za prodati po nizkih cenah od 28 kron pri 100 litrih naprej; največ vina, črna, rdeča in druga, na zelezniško postavljeni na postajo Ajdovščina ali pri Postojna. Tudi kupim vinske sede od 100 litrov naprej iz hrastovega lesa, najslode stare ali nove, samo da so v dobrem stanu. Se priporočam. 417

JOSIP COTIČ,

trnica v vinogradnik, Vrhpolje, p. Vipava, Kranjsko.

Štev. 704 Flober Teschin „Warnand“, kaliber 6 ali 9 mm s kreplim robatim laufom, dolgost 1 m, za strešjanje s šrotom in kroglio, teža 1 1/4 kile, za K 14—. Se posilje edino po povzetju. — Il. cenik orodja zastonj in franko.

Franc DUŠEK, tovarna pušk Opочно štev. 78 a. d. Staatsbahn Česko. 336

Učenec

iz poštene hiše, z dobrimi šolskimi spremi se sprejme v trgovini z mešanim blagom. **Wegschaider v Radgoni.** Stanovanje, hranilna trgovska šola zastonj.

Starejši boljši

pekovski mojster

samostojni, obenem dobrni in izvedeni občinjanec v gostilničarstvu in kmetijstvu se išče. Nenadomestiti. Na slovenski jezik neobhodno potreben. Ponudba pod „Lebensstellung“ v Celje, poste restante.

Razpis.

Mesto občinskega redarja

v Spod. Poljskavi je do 1. septembra nadomestiti.

Dohodki: **Mesečna plača 60 K, oblike in prostostanovanje.** Prositelji, nemškega in slovenskega jezika v gorovju in pisavi veči, naj posluje svoje prošnje do 20. avgusta t. l. na podpis predstojništva.

Obč. predstojništvo Spod. Poljskava, idogovor 29. julija 1909.

Ali hočete velezanimivo

knjigo zastonj?

50-000

knjig zastonj

se na zdravja potrebne razdelite. Pisite nam takoj in poslajte Vam bodemo. Mi imamo zato područno knjižnico Vam na raspored, ki se peča v poljubnem jeziku in ilustriranih oddelek z bistvom elektro-terapije. Izpostavite boste blagonski vpliv elektro-terapije v boju zoper slabost življenja, revmatizmu, pomankanju srca, glavobolu, utrujenosti in pomakanju energetike. Ta knjižnica ni enikratni katalog, temveč strogo znanstvena razprava dobro znanega zdravnika, specjalista elektro-terapije. Nikdar še ni na Avstrijskem občinstvu tako dragoceno knjigo zastonj ponudila.

Elektro-terapeutična ordinacija

Dunaj, I., Schwangaße 1, Mezzanin odd. 74.

Kupon na brezplačno knjigo:

8/8. 09.

elektro-terapeutična ordinacija

DUNAJ, I., Schwangaße 1, mezz. odd. 74.

Prosim, pošljite mi kuijo: „Razprava o moderni elektro-terapiji“ zastonj in franko pod zaprtu kuvertu.

Ime:

Naslov:

Viničarski ljudje

za Gruškogoro (3 delavske moči) za Podlehnik (2 delavski moči) se sprejmejo pri g. dr. pl. Fichtenau v Ptiju.

Priporočamo našim gospodinjam pravi: **FRANCKOV**: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

Razglas.

deželni kmetijski šoli s slovenskim učnim je-
Sv. Jurju na južni železnici, katera se bode
začetkom oktobra t. l., oddati je službo direk-
službo strokovnega učitelja s službenim nasto-
1. septembrom 1909.
Kompetenčne prošnje za eno teh služb so po pred-
službenem potu do 15. avgusta 1909 pri Štajer-
deželnemu odboru v Gradcu vložiti.
č o tej zadevi glej v številki tega lista z dne
1909.
Ponudbe restante.

Brata Slawitsch

v Ptiju 106

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sle-
deceni:

Singer A . . . . . 70 K — h

Singer Medium 90 . . . . .

Singer Titania 120 . . . . .

140 . . . . .

180 . . . . .

100 . . . . .

160 . . . . .

90 . . . . .

180 . . . . .

(Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine
so nižje kakor povodi in se po pogodbi
tudi lahko na obroke (rate). Cenik brez-
plačno.

808

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelj!

1 kg. svih slisnih 2 K; boljih 2 K
40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih
4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg.
najfinješih, sneženo-belih, slisnih
6 K 40 h, 8 K; 1 kg. flauina (Dau-
nen) sivega 6 K, 7 K; belega 10 K;
najnižji prsti 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotove postelje

pečke, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga,
plast, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnimi blazinami,
in 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, sivim,
in flavastim perjem za postelje 16 K; pol-dsuné 20 K;
24 K; posamezni tuheniti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
blazine 8 K, 9 K, 10 K, 4 K. Se posije po povzetju od
naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena.
Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Puške!

aster od K 26—, flobert-puške od K 850,
ale od K 2, samokresi od 5—. Popravljanje
po ceni.

Cenik s slikami franko.

F. Dušek, Opočno
št. 104 a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Pridi

zidarski polir

kimi 20—30 zidarji za kamenje (Bruchstein)
po dobi pri stavbinskemu mojstru Robert
Smilowski v Ljubljani takoj delo.

468

Čevlje!

ročno svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor
ženskih in otročjih čevlje domačega in
mlečnega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi in
pri gospodu Ivan Berna, Gospodska ulica št. 6
v Celju.

321

Fotografična manufaktura

FRUWIRTH & COMP.

Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 9.

Vsi modeli 398

fotografičnih aparatov

Prizmen-glaži ltd.

Solventno olajšanje plačil za odjemalce.

Cenik zastonj in franko.

Štiri novo zidane vile

s 5 sobami, 3 kuhinje, veža, lepa klet, kuhinja za perilo, studenec, lepi veliki vrt, 12 let davka oproščen, stojijo v Studencih pri Mariboru na Lembaški cesti in je vsaka za 11.000 kron za prodat in za izplačati je 4.600 kron; ta drugi del je 4 1/4 % obrest. Za vprašat je v Mariboru pri gospodu Josef Nekrep, tesarski mojster, Maribor v Koroškem predmestju ali pa v Studencih v »kavarni«.

AUSTRO-AMERICANA
Triest — New York
Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobre, po ceni in
varnostne potovanosti ne obvezno
Simona Smoljetza
v Ljubljani Kološovske ulice 20.
Kakoverstna pojasnila doči se brezplačno.

Stiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja
kolesa (bicikle) proti pov-
zetju. Deli kolesa čudovite
ceno in dobro. Cenik s slikami franko!

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 188
a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Veliki cenik zastonj!

Železniška-Roskopf

Patent K 5.—
Garancija 3 leta
drugače denar nazaj.

Ura ima 8 kamenjev, lepa emajl-cifernika,
gre 32 ur, pravo niklastno ohišje, ki
ostane belo z drugim pokrovom za prah,
gre garantirano na pol minute.

Prave srebrne ure . . . . . K 650

S 3 srebrnimi manteljni 950

Srebrni-tula dvojni mantelj . . . . . 13—

Zlate damske ure . . . . . 19—

Srebre verižice . . . . . 2—

Stenske ure . . . . . 2—

Največji cenik zastonj.

= A. KIFFMANN =

največja fabrika ur, zalog, eksport

Maribor P. 1.

425

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptiju
zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je

nov parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in
spahati i. t. d.

321

priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtoplješje.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Osnovana 1. 1879

Poštno hranilnični
konto št. 832036

prevzame

vsak dan vloge, kapitalizira nedvignene obresti polletno in plačuje rentni davek iz lastnega. Dovoljuje posojila na zemljišča, poslopja, menice (Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji in zmerni obrestni meri ter daje vsakega dopoludne radovoljno in brezplačno pojasnila v vseh sparkase se tikočih zadevah.

778

Ravnateljstvo.

Velike množine restov.

Rumburško platno za srajce B . . . . . à K — 46 po metru resti za obrisalnike, (hantle), čisto platno in polovično platno . . . à K 3 — po 10 kom. žepni robci beli . . . . à K 2·50 po 10 kom. žepni robci barvani . . . à K 1·50 po 10 kom. beli resti damast-grndl za postelje (Bettüberzüge) prima kakovost 120 cm široko . . . . . à K — 65 in 80 po metru beli resti damast-grndl za postelje prima kako-vost 85 cm široko . . à K — 46 in 65 po metru pošlje po povzetju

tkalnica platenenega blaga HEINRICH PICK Trautenau

na Češkem.

470

Kar ne dopade, se radovoljno nazaj vzame in denar nazaj pošlje.

Fabrika kmetskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangl's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

prizoreča najnovije vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krmne, šrot-mlinke, za rezanje repe, reber za koruzo, sesalnice za gnojnicu, trijerje, stroje za mrah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheurechen) za mrvo obračati, stroje za košnjo trave in žitja, najnovije gleisdorske sadne mline v kamenitih velikih zacinane, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Diferential Hebelpresserwecker patent "Duchscher", dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko

14

Giht, revmatizem in astma

se uspešno zdravijo z rabi mojega že leta sem znanec Eucalyptus-olja (avstralski, naturalni produkt). Cena originalne steklenice 1 K 50 h. Popis z mnogimi zahvalnimi pismi zastonj in poštne protre. Eucalyptus-milo najboljše sredstvo proti pegami, vimerli, jeternimi znaki in drugimi nečistostim obrazra. Eucalyptus-bonbon nedosežno zdravilni proti kasiju, oslovskemu kasiju, astmi itd.

Ernst Hess, Klingenthal i. S.
Dobi se tudi v Ptaju
apoteka „zum Mohren“ H. Molitor.

Pred ponarejenjem nai se varuje s tem, da se ozira na to varnostno marko.

Ozdravi pijančevanje, predno krši pijanec postavo.

Reši ga, predno je alkohol njegovo zdravje, veselje do dela, in premočil ali pa predno da napravi smrt resitev nemogočo.

Coom je surrogat za alkohol in napravi, da zaničuje pijane holne pijace.

Coom je popolnoma neškodljiv in vpliva tako intenzivno, da ozdravijo tudi močno navajeni pijanci.

Coom je najnovješč, kar je znano v tem oziru napravila in nihče je to sredstvo že tisočere ljudi iz bede, revščine in propada.

Coom je preparat, ki se lako raztoplji, katerega torej n. p. gospodin lahko svojemu možu v jutranji pijaci da, brez da bi kaj opazil. V njem slučajih dotičnih sploh ne ve, zakaj nakrat špirit ne more vživati, temveč misli, da je preobil vživanje istega vzroček, kakor se mnogokrat ne more več jedila, katerega se je preveč vživalo.

Coom naj bi dal vsak oče svojemu sinu dijaku, predno ta pa je kušnji propade: čeprav ni pijači preveč udan, oslabi alkohol vendorje in gove možgane. Sploh naj bi vsakdo, ki nima dovolj volje, da se vam vživljanja oponih pijač, vzel dozo „Cooma“. Le-to je popolnoma neškodljivo. Dotičnik konzervira s tem svoje zdravje in prihrani mnogo denarja, katerega bi drugače za pivo, vino, žganje ali liker porabil.

Coom-preparat košta 10 kron in se pošlje po povzetju ali naprej-plačilu samo po:

Coom Institut, Copenhagen 321 F, Dansko.

Pisma se frankira s 25 vin, poštne karte z 10 vin.

470 Coom-preparat košta 10 kron in se pošlje po povzetju ali naprej-plačilu samo po:

8 dni na poskus.

Najnovješča ura na nihalo z godbo in bilom, budilnica in godba

v krasnem okvirju iz pristnega orhovega lesa, 75 cm visoka, bije cele in polovične ure, budi in svira najlepše komade v kateri koli ura in se zavežemo uro tekom 8 dneh, ako ni poškodovana, franko nazaj vzeti in vpošljem tudi celi znesek nazaj.

Komad po K 14. Brez godbe K 10.

3 letna pismena garancija, pošlja se po postnem povzetju.

Prva in največja zalogu ur

Max Böhnel, Dunaj

IV. Margaretenstrasse 27/27.

„Roskopf“ ura iz nikela K 3—, Srebrna K 7—, „Omega“ K 18—, Zlate ure K 18—. Zlate veržice K 20—. Zlati pristani K 5— Ura na nihalo K 7—. Budilnica K 2—. Zahtevajte moj veliki cenik z nad 5000 podobami, ki se vaskenu na zahtevanje pošlje zastonj in franko.

227

Brata Slawitsch, trgovca v Ptaju.

Vozički za otroke

(Kinder-Sitz- und Liegewagen), v katerih lahko otrok sedi, pa tudi tam za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata po 12, 16, 20, 24, 30, 35, 40—50 K.

Cene so nizke, vozički so lito in močno izdelani. Pismeni naročili se hitro, pošteno in točno usreč.

Pozor!

Citaj!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrsto-

delujoče sredstvo proti boleznih v želodu in črevih, — osobito se priporočajo — pri nepritru in nerednem odvajjanju — pehanju — kongestiji — pomaganju teka, krhku Nedoseženo sredstvo

vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vsploh signren. Cenja je za 12 steklenic (1 dvanajstorica) 5 K franko na vsekokratno pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošlja. Prosimo, da se nareda naravnost od:

P. Jurišiča,

lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

Prodaja naturnih vin

1908 I. terrano krepko rdeče vino	K 28—
1908 „ vino „Schiller“ zrelo za točenje	32—
1908 „ belo namizno vino Silvanec-ribola	36—
1908 „ namizno vino rizling	40—
staro, fina namizna vina po	48—
1908 I. Lissa rdeče, medicinalno, krvno vino	56—
pri 100 litrih proda iz vinske kleti v poslopu velike sparkase	pr.

Otto KUSTER, Celje.

227

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena

leta

1862.

Čekevemu računu št. 808051
pri c. kr. poštno-kranjskem uradu.

Mestni de-narni zaved.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob dnevnikih od 8—12 ure.

Občenje z avst. ogersko banko.

pripreča se glede vsega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno

vsaka zadeva pojačni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.